

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právo dítěte znát svůj původ, Identita dítěte jako materiální faktor při posuzování nejlepšího zájmu - *Identita dítěte jako materiální faktor při posuzování nejlepšího zájmu po 1. 1. 2026*“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 27. listopadu 2025 od 9:00 do 15:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekutivnímu řádu)

Identita dítěte je podle Komentáře Výboru OSN pro práva dětí č. 14 z roku 2013 jedním z materiálních faktorů, které musejí být posuzovány při hodnocení a realizaci nejlepšího zájmu dítěte. Celá řada subjektů však chápe identitu jako povrchní kritérium spojované pouze se jménem a příjmením, aniž by se soustředila na jeho **správný význam a skutečný smysl**. Nabízený vzdělávací program se zaměřuje na **identitu dítěte jako podklad významný pro rozhodnutí subjektu** (soudu, orgánu správy, ale např. i rodiče či pečující osoby) a jeho právní aspekty. Tím se odlišuje od jiných akreditovaných témat soustředěných na identitu dítěte, neboť **téma vnímá optikou hmotného a procesního práva (nikoliv tedy vývojové psychologie)**, jako základního rámce dovolených řešení problémů dítěte. Soustředí se na jeho materiální znaky, zejména **pohlaví, sexuální orientaci, národnost, náboženství a přesvědčení, kulturní**

příslušnost či osobnost dítěte, záruky zachování identity v rozhodovacím procesu, řádné zdůvodnění a vysvětlení konkrétních kroků a rovněž na případné zjednání nápravy, dojde-li k opomenutí hodnocení tohoto faktoru či jeho nesprávné interpretaci. Garance zohlednění tohoto faktoru bude významná pro pracovníky OSPOD i sociálních služeb, a to nejen při vlastní činnosti, ale rovněž v případě účastenství, popř. zastupování dětí v soudních řízeních.

Právo dítěte znát svůj původ se promítá do rodinného práva, ochrany osobnosti, zdravotnictví, školství i sociální práce. Novela účinná od 1. 1. 2026 nemění samotné cesty k údajům o původu (např. v osvojení či asistované reprodukci), ale **posiluje civilní akcenty**, které s tím bezprostředně souvisejí: důstojnost dítěte, srozumitelnou participaci, přiměřené informování a čitelnější požadavky na odůvodnění zásahů. Zároveň nově výslovně rámuje rodičovskou odpovědnost i komunikaci v rodině (rovnocenná péče, informační povinnosti), což dopadá na to, jak zohledňuješ **identitu** dítěte v testu nejlepšího zájmu a jak vedeš spis, kdykoliv se původ a identita stanou sporným bodem v řízení či mezi rodiči

Na konci vzdělávacího programu bude absolvent schopen:

- rozlišit, co se po 1. 1. 2026 skutečně mění v civilním rámci a co zůstává beze změny u přístupu k údajům o původu
- pracovat s pojmy původ a identita dítěte a promítnout je do testu nejlepšího zájmu bez frází
- nastavit přiměřené informování dítěte o původu a zapsat jeho názor bez sugesce a s ověřením porozumění
- zvládnout typové situace v osvojení a asistované reprodukci z hlediska ochrany osobnosti a sdílení dat
- rozhodnout, kdy a v jakém rozsahu informovat druhého rodiče a další osoby a jak chránit citlivé údaje dítěte
- zvolit vhodný procesní postup, když se identita dítěte stává spornou (kolize zájmů, kolizní opatrovník, dočasná řešení)
- psát srozumitelná, vymahatelná odůvodnění a výroky a udržet spis přehledný pro odvolání a soudní přezkum
- řešit hraniční situace: zveřejnění původu na sítích, mediální zájem, mezinárodní prvek, škola a zdravotnictví
- využít restorativní a mediační přístupy tam, kde podporují dítě a nenarušují jeho soukromí a bezpečí

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Co se po 1. 1. 2026 mění a co ne

- Důstojnost dítěte, přiměřené informování a participace jako výslovné civilní akcenty
- Vyšší nároky na dokumentaci, jazyk rozhodnutí a čitelné vážení hledisek
- Samotné cesty k údajům o původu v zásadě beze změny
- Praktický dopad na dohody, návrhy a výroky v opatrovnických věcech
- Sladění kroků se soudním řízením a přechodná nastavení v běžících věcech
- Minimalizace zásahu a volba nejmírnější funkční varianty
- Co budou soudy a odvolací orgány přezkoumávat nejpečlivěji

2. Původ versus identita dítěte

- Biologický původ a sociální rodičovství jako dvě roviny téhož vztahu
- Prvky identity: jméno, jazyk, kultura, víra, sourozenecké vazby a významné vztahy
- Stabilita a kontinuita prostředí jako součást identity
- On-line identita dítěte a riziko nechtěného „odhalení“ původu
- Jak převést prvky identity do materiálních kritérií nejlepšího zájmu
- Prevence stereotypů a hodnotících kliše při práci s identitou
- Způsob, jak doložit, že identita byla skutečně vážena

3. Test nejlepšího zájmu s důrazem na identitu

- Legitimní cíl zásahu a konkrétní rizika, která má opatření řešit
- Vhodnost, potřebnost a přiměřenost jako tři povinné kroky úvahy
- Vyvažování identity s bezpečím, stabilitou a kontinuitou péče
- Rozlišení krátkodobého komfortu a dlouhodobého prospívání dítěte
- Zohlednění sourozeneckých vazeb a vztahů v širší rodině
- Záznam o zvažovaných variantách a důvodech jejich odmítnutí
- Praktická mini-matrice pro zápis úvahy do spisu

4. Informování dítěte o původu a participace

- Přiměřenost informací podle věku a vyspělosti, ověření porozumění
- Kdo a kdy s dítětem mluví, role bezpečné osoby a odborníka
- Způsob záznamu názoru dítěte, který je dítě schopno potvrdit
- Postup při nesouhlasu dítěte se sdílením informací dalším osobám
- Řešení rozdílných postojů rodičů k informování dítěte
- Ochrana soukromí při práci s rodokmenovými a citlivými údaji
- Vzorový zápis rozhovoru včetně kontrolních otázek

5. Osvojení a přístup k údajům o původu

- Vyvažování práva dítěte znát svůj původ a soukromí rodiny
- Procesní cesty ke zjištění údajů, role soudu a OSPOD
- Indikace kolizního opatrovnictví a vymezení jeho role
- Rizika „odhalení“ původu ve škole a komunitě a rychlá obrana
- Časování přístupu k informacím a milníky revize podle vyspělosti dítěte
- Mediace a restorativní přístupy, jsou-li pro dítě bezpečné a smysluplné
- Promítnutí osvojení a identity do testu nejlepšího zájmu bez předsudků

6. Asistovaná reprodukce a informace o dárcích

- Typové situace a etická dilemata v praxi rodin
- Vyvažování práva dítěte znát svůj původ s ochranou soukromí dárců a rodičů
- Co lze žádat po zdravotnickém zařízení a v jakém rozsahu sdílet se spisem
- Řešení neshod mezi rodiči o sdělování informací dítěti
- Dopady sdělení na rodinné vazby a prevence sekundární újmy
- Dokumentace souhlasů a nesouhlasů a redakce citlivých částí
- Jasné kroky do plánu práce s rodinou a jejich vyhodnocování

7. Škola, zdravotnictví a „kdo co smí vědět“

- Minimální informační standard vůči škole a jeho limity
- Přístup rodičů k dokumentaci a ochrana citlivých údajů dítěte
- Ochrana identifikátorů dítěte v třídních a sportovních kolektivech
- Sdílení informací jen v nezbytném rozsahu a s evidencí přístupů
- Vztah k poradenským službám a práci školních psychologů
- Postup při úniku informací a neautorizovaném sdílení
- Vzorová stručná sdělení bez citlivých detailů

8. Když je identita sporným bodem řízení

- Indikace předběžných či prozatímních úprav při hrozící újmě na důstojnosti nebo soukromí
- Kolizní opatrovnictví a koordinace rolí s rodiči a OSPOD
- Důkazní minimum a práce s digitální stopou bez porušení práv
- Odmítnutí nadbytečného nebo nezákonně získaného důkazu a stručné vysvětlení
- Doručování a poučení v jazyce srozumitelném dítěti
- Revize dočasných režimů a jasná ukončovací kritéria
- Příprava spisu na odvolání a soudní přezkum

9. Ochrana osobnosti a náhrada újmy

- Rychlá civilní obrana proti „vyzrazení“ původu a zásahům do identity
- Negatorní, zdržovací a satisfakční nároky a jejich vhodná kombinace
- Kdy dává smysl omluva a naturální satisfakce
- Vyčíslení nemajetkové újmy a práce s důkazní nouzí
- Prevence sekundární viktimizace dítěte v řízení
- Vymahatelné a kontrolovatelné výroky a dohody
- Vztah k přestupkové a trestněprávní ochraně osobních údajů

10. Rodičovská odpovědnost, informování a stabilita prostředí

- Nové akcenty v rodičovské odpovědnosti k informování o dítěti a informování dítěte o rodičích
- Povinnost podporovat vztahy dítěte a zdržet se jednání narušujícího rodinné vazby
- Prevence zneužití informací o původu v rodičovském konfliktu
- Promítnutí identity do rodičovské dohody a do harmonogramu života dítěte
- Vzorové formulace informování mezi rodiči bez citlivých detailů
- Kontrolní body plnění a mechanismus včasné revize
- Srozumitelné, krátké a vymahatelné výroky

11. Modelové situace a praktické vzory

- Dítě osvojenec žádá o informace o biologické rodině – kroky, hranice, záznam
- Asistovaná reprodukce a rozdílné postoje rodičů – mediace, informování, zápisy
- Únik informace o původu ve škole – rychlá civilní obrana a komunikační plán
- Mezinárodní prvek – doručování, jazyk, kulturní kontext rodiny
- Média a sociální síť – jak komunikovat bez „druhotného zranění“ dítěte
- Převod dočasného uspořádání do stabilního řešení, pokud se osvědčilo
- Checklist „identita v odůvodnění“ pro závěrečnou kontrolu spisu

12. Diskuse a závěr